

ke nia hathatano, ke kiloagna na “Horara”. Gie regia na hava ke nia vuavuha, meke toetokelagagna. ¹¹Gie nia vetula, “Na thepa keda kotu mekeda tapurese, na hava i katura mana hava ke sagaro”, Meke aġai. ¹²Meke aġai, na thepa ke kotu meke tapurese na komi thaġi hava i katura mana hava ke sagaro. Ma a God ke regia na hava ke eia, meke toetokelagagna. ¹³Na lavi ke haliu, mana vuovugoi ke mai, iañeni na vatolugna na dani.

¹⁴Ma a God ke vetula, “Keda mono mai na komi silada kori maaloa i popo, ġi keda thevurua na dani mana boñi, na komi vaugithatha, eгна na komi thevu i vinoga, mi eigna na komi magavu mi eigna na vinoga, mana turugugna na komi thevu i vinoga: ¹⁵kedana siasilada tagna na maaloa i popo mekedana vahinara na maramagna”; ġie aġai. ¹⁶Ma a God ke vuavuha e rua na silada ke hutu, na aho keda tagaolaginia na dani mana vula keda tagaolaginia na boñi; ġie vuavuha gua na komi vaitugu. ¹⁷Meke talura na komi hanu ke siasilada kori maaloa, ġi keda vahinara na maramagna, ¹⁸mekedana tagaolaginia na dani mana boñi, ġi keda thevurua na raraha itagna na puni. Gie regia na hava ke vuavuha meke toetokelagagna. ¹⁹Na lavi ke haliu mana vuovugoi ke mai, iañeni na vavatigna na dani.

²⁰Ma a God ke vetula, “Na bea keda vavuraga na komi hanu i haihavi, na manu keda thovo i popo”; meke aġai. ²¹A God ke vuavuha na vuavula, mana komi hanu i haihavi ke vuraga kori bea, mana komi manu. Gie regia na komi hava ke vuavuha, me toetokelagagna. ²²Gie vatokera tagna na vetula iaani: “Na komi hanu i haihavi kori bea keda vuraga mekeda duaduala kori horara, mana komi manu kedana vuraga.” ²³Na lavi ke haliu mana vuovugoi ke mai, iañeni na valimagna na dani.

²⁴Ma a God ke vetula, “Na thepa keda vuraga, na komi hanu kaukaġu na bali vahoru, mana komi hanu i kaukaġu ke hutu meke iso, mana konti hanu i kaukaġu ke asi”; meke aġai. ²⁵Ma ġie vuavuha na komi hanu i kaukaġu na bali vahoru, mana komi hanu i kaukaġu ke hutu meke iso meke asi. Gie regia na hava ke vuavuha me toetokelagagna.

²⁶Ma a God ke gagua, “Mi keaġaieni kotoluda vuavuha na tinoni, na tinoni keda vagada i tolugita mekeda mono haidu duada. Gi keda thaba puñusira, na komi fei, mana komi manu,

mana komi hanu i kaukaḡu na bali vahoru, mana komi nanu i kaukaḡu ke iso meke hutu meke asi.”²⁷ Ma a God ke vuavuha na tinoni; ke vagagna na nunujugna a God; a vuavuha na mane mana vaivine.²⁸ Gie vatokera kori vetula iaani, “Koroda duaduala. Gi ara varimiu keda mono tovuhia na maramagna, ḡi kedana batura na komi hanu ḡouḡovu. Inau ku tamathaginia na mana vanigamu, eidia na komi fei mana komi manu, mana komi hanu i kaukaḡu ke iso meke hutu meke asi.”²⁹ Ma a God ke gagua, “Inau ku hegamu, koroda gania na komi katura mana sagaro,³⁰ mi vanira na komi hanu ke kaukaḡu, ke hutu meke iso meke asi, mi vanira na komi manu, Inau ku hera na gadia na komi vusu i gai.” Gie aḡai.³¹ Ma a God ke regia na hava ke vuavuha meke toetokelagagna. Na lavi ke haliu mana vuovugoi ke mai, iañeni na va onogna na dani.

2 Ke aḡai ke vaḡovua na maramagna mana komi fata i koradia.² Mi tagna na vavitugna na magavu a God ke vaḡovua nigna na aḡutu, mi tagna na magavu iañeni ke nia mamatho.³ Ke vatokea na vavitugna na magavu, meke vili tavoga, eigna tagna na dani iañeni ke vaḡovua nigna na vuavuha meke nia mamatho.

⁴ Iañeni na taetavetidia na maramagna, mana komi fata ḡouḡovu kori maaloa ke nira vuavuha.

Na komi dani, a Lord God ke vuavuha na maramagna mana komi fata ḡouḡovu kori mana,⁵ ke teo mua na hava ke havi kori thepa, mana komi katura ke boi kotu mua, eigna ke boi vetula mua na uha kori maramagna, ke teo mua ahai keda aḡutu kori thepa.⁶ Toke ke teo na uha, na bea ke buabulala hadi mai kori thepa meke vagnubua na maramagna.⁷ Ma a Lord God ke birehia na mane tagna na maumavu i thepa meke aheahe kori ihugna na aheahe i havi, meke nia havi na mane.

Na mathathe Eden

⁸ Ma a Lord God ke joud na mathathe i Eden, i eta, ḡie talua ñeñeni na mane ke birehia.⁹ Ke eira na komi thaḡi gai ke toke, ḡie kotu meke tapurese meke sagaro gothapa. Mi kori varihotagigna

na mathathe ke mono na gai i Havi ke ado vathaothadoga eigna na toke mana dika.

¹⁰Na bea ke sasalala au mai i Eden, meke vagnubuagna na mathathe, meke thevuruu na bea itagna e vati na base. ¹¹Na ahagna na bea ke nago Pishon; Iañeni ke sasalala kililivia i Havilah. ¹²Mi itagna kena pada na gold ke gnagura, mana soiso ke bibitiana mana gahira ke mela kena kiloagna “Onyx”. ¹³Na ahgna na varuai bea ke kiloagna Gihon; ke sasalala kililia na thepagna i Cush. ¹⁴Na vatolui bea kena kiloagna Tigris, ke sasalala i etagna Assyria. Mana vavatigna na bea Euphrates.

¹⁵Ma a Lord God ke hatia na mane, meke talua kori mathathe i Eden, ġi keda kalitia mekeda reiregia. ¹⁶Gie gagua vania na mane, “Koda ganira na komi sagarodia na komi gai itagna na mathathe, ¹⁷mi sikei vamua na gai ke ado vathaothadoga eigna na toke mana dika, ġi koda sagoi gania na sagarogna. Gi o eia, koda thehe.”

¹⁸Ma a Lord God ke gagua, “Ke boi toke na mane keda mono gehegna. Inau kuda vuavuha a kulagna ma a hathegna.”

¹⁹Ma ġie hatia kekeha maumavui thepa, meke birehira na komi hanu ke kaukaġu, mana komi manu, meke hatira mai itagna na mane, ġi keda kiloragna soasopa ahadia, mana aha na mane keda kiloragna keda talu ahadia. ²⁰Manea ke hera soasopa na komi ahadia, na komi hanu ke kaukaġu na bali vahoru, na komi manu mana komi hanu kaukaġu ke asi. Meke teo mua na duagna mana hathegna.

²¹Ma a Lord God ke eia na mane ġie nere magoli, mi kori neregna mua, a God ke bioa sina huli gaogarogna, ġie goi ponotiagna kori vinahi. ²²Gie birehia na vaivine itagna na huli gaogaro ke bio aua itagna na mane. Gie talañia mai iia itagna.

²³Mana mane ke gagua,

“Kori vaġovugna, Iaani ke vagaġu inau,

na huli ke hati aua kori huligu,

mana vinahi ke hati aua kori vinahigu ‘vaivine’ kuda kiloagna, eigna ke hati aua kori mane.”

²⁴Na vunegna iaani na mane keda bugae sanira a tamagna ma a idlogna mekeda thañu tagna a taugna, ġi koroda sikei.

²⁵Koro sakai soesole, mokoro boi maomamo.

Na tinoni ke kutu kori koakoa

3 Na poli ke thaothadoga vano tadia na komi hanu ke kaukaḡu, a Lord God ke vuavuha. Na poli ke huatia na vaivine, “A God ke pukuni velegamu, irogamu koroda sagoi ganira na komi sagaro kori mathathe?”

²Na vaivine ke gagua, “Kuru tañomana na ganiragna na kori sagaro i gai ḡouḡovu kori mathathe, ³Sikei vamua na gai ke mono kori varihotagigna na mathathe, ḡi a God ke velegami kuruda sagoi gania na sagarogna ba kuruda sagoi tañolia, ḡi kuruda eia, kuruda thehe.”

⁴Na poli ke goi hagore tugu, “Iaani ke boi tutuni. Koroda boi thehe. ⁵A God ke velegamu iañeni, na vunegna ke adoa, ḡi itagna koroda gania, koroda hatia na thaothadoga.

⁶Na vaivine ke regia na gai ke fuafuagna, mana sagarogna ke toke na dodorogna. Gie gagana, hava rae toke, ḡi keda hatia na thaothadoga; Gie hatia kekeha sagarogna na gai meke gania. Me hatira kekeha sagaro me hea a taugna, Moro sakai gania. ⁷Me boi hauhaugna koro gania na sagaro, mo koro thaothadoga, ḡi oro adoa koro soesole. Mo koro pama na eloelo i gai moro pipisi.

⁸Tagna na lavi iañeni, koro roñovia a Lord God ke taetaveti kori mathathe, ḡi oro pologaginia varihotagidia na komi gai. ⁹Ma a Lord God ke kiloa na mane, “Ivei igoe?”

¹⁰Mana mane ke hagore tugu, “Inau ku roñovigo itagna na mathathe, ḡiu matagu mu polohaginigo, na vunegna ku soesole.”

¹¹A God ke huatia, “Ahai ke velego ko soesole? Ba oro gania na sagaro ku lutia vanigamu koroda sagoi gania?”

¹²Na mane ke hagore tugu, “Na vaivine ko vuavuha vaniu ke heu na sagaro ḡi kuda gania, muku gania.”

¹³Ma a Lord God ke huatia na vaivine, “E hava ḡio eia iaani?”

Mi iia ke gagua, “Na poli ke pilau na ganiagna.”

God ke tuturi aua na mono papara

¹⁴Ma a Lord God ke ania na poli,
 “Eigna iaani koda mono papara,
 igoe vamua koda hatia na fafañagi iaani.
 Turugu keḡaieni mekeda

vano koda taitani kori kutumu, ke ġaru na vaña gania.

¹⁵ Rogamu na vaivine koroda veisirihaginigi,
mane mana poli koroda vei thevuiokagi.
Mara na mane keda na thabuhia na ulumu,
mi igoe koda gathatia na kokotodia.”

¹⁶ Ġie gagua vania na vaivine,
“Inau kuda vasethea na papara kori boeboteamu,
mana vavahagiti kori vahuhumu;
mokoda talu magnahaginia a taumu,
ġi keda vunagi puñusigo.”

¹⁷ Ma ġie ania Adam, “Eigna igoe ko roñovia
a taumu moko gania na sagaro ku lutia vanigamu na ganiagna.
Na vunegna na hava ko eia, na thepa keda fafarañagi.
Mokoda agutu hutu leulegu magavumu,
Ġi keda vavuragna na vaña keda nabamu.

¹⁸ Keda kotu mekeda tapurese na kaukaru mana buburu
vanigo,

mi igoe koda gania na hava ke hai kotu.

¹⁹ Igoe koda susuġula mokoda aġutu hutu,
ġi keda kotu na vaña kori thepa,
Mo ġiagilai tabiru kori thepa itagna ko turugu mai.
Eigna igoe ko turugu mai kori thepa,
mi goe koda goi thepa tabiru.”

²⁰ Na mane ke kiloagna a taugna Eve,* eigna iia na idodia na
komi tinoni. ²¹ Ma a Lord God ke eia na pohe kori guiguli hanu
ke kaukaġu, rodia a Adam ma a taugna meke vapipisira.

Ke paji aura Adam ma Eve kori mathathe

²² Ma a Lord God ke gagua, “Keaġaieni na mane ke vagada
igita, na vunegna ke adoa na hava ke toke mana hava ke dika.
Keana keda sagoi lubatia na ganiagna na sagarogna na gai i havi,
mekeda talu havi.”

²³ Ma a Lord God ke paji aua tagna na mathathe Eden, meke
vetula ġi keda aġutu kori thepa tagna ke vuha mai. ²⁴ God ke paji
aua na mane, mi etagna na mathathe Eden, ke boa na boo i

* Eve *mathehu* na *gaganagna kori hagore Hebrew* ku tonogna.

Cherubim mana gau ke vavana kena taitabiru kililia thevu mi thevu. Irañeni kena reiregiagna ahai guae mai garania na gai i havi.

**THE BOOK OF GENESIS IN BUGOTU
560 P.**

**© B.F.B.S. 1973 2M.
ISBN 0 647 09340 5**